

การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัด
นครศรีธรรมราช*

THE APPLICATION OF THE PRINCIPLES OF KALYANAMITTA DHARMA
BY ADMINISTRATORS THAT IMPACT THE ACADEMIC LEADERSHIP
OF TEACHERS UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT MUNICIPALITY,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

สโรชา สังขนิตย์¹ และ ทิพมาศ เสวตวรโชติ²

Sarocho Sangkhanit¹ and Tippamas Sawetvorachot ²

¹⁻² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

¹⁻² Mahamakut Buddhist University, Thailand

¹Corresponding Author's Email: sarocha.san@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู 3) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 186 คน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ และสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และ 4) ตัวแปรการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารพบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านโน้มน้าวใจ และด้าน ปี

* Received 1 May 2025; Revised 5 May 2025; Accepted 20 May 2025

โย สามารถร่วมกันทำนายภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ได้ร้อยละ 66.74 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ มีดังนี้ $Y = 1.574 + .428(X_7) + .385(X_3) - .152(X_1)$ สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้ $Z = .528(X_3) + .499(X_7) - .185(X_1)$

คำสำคัญ: หลักกัลยาณมิตรธรรม, ภาวะผู้นำทางวิชาการครู, การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม

Abstract

This research aims to 1) to study the level of application of the principle of friendship of school administrators, 2) to study the level of academic leadership of teachers, 3) to study the application of the principle of friendship of school administrators that affect the level of academic leadership of teachers, and 4) to study the predictive variables of the application of the principle of friendship of administrators that affect the academic leadership of teachers. The sample group used in the research was 186 teachers under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office, academic year 2024, using stratified random sampling. Classified by educational institution size. The research instrument was a questionnaire. The reliability of the entire questionnaire was .991. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis

The findings indicate that: 1) Level of application of the principles of Kalyanamitta Dharma by school administrators overall, is at a high level. 2) Level of academic leadership among teachers overall is at a high level. 3) Analysis of the relationship between the application of the principles of Kalyanamitta Dharma by school administrators and the academic leadership of teachers revealed a positive correlation with a high correlation, which is statistically significant at the .001 level. 4) Predictive variables used to forecast the application of the principles of Kalyanamittadharma by school administrators that impact the academic leadership of teachers, through stepwise multiple regression analysis, revealed that the aspects of Bhavaniyo, No Catthane Niyojaye and Piyo can jointly predict the academic leadership of teachers at 66.74 %. The

prediction equation in score as follows: The predicting equation of raw score $Y = 1.574 + .428(X_7) + .385(X_3) - .152(X_1)$ The predicting equation of standard score $Z = .528(X_3) + .499(X_7) - .185(X_1)$

Keywords: The Principles of Kalyanamitta Dharma, Academic Leadership of Teachers, The Application of The Principles of Kalyanamitta Dharma

บทนำ

การบริหารโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากโรงเรียน เป็นหน่วยงานที่รับเอานโยบายระดับสูงไปปฏิบัติให้เกิดผล ภารกิจหลักของโรงเรียน คือการจัดการ เรียนการสอน ให้นักเรียนบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การบริหารมีความสำคัญ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่ผู้บริหารเป็น ผู้นำของบุคลากรในโรงเรียน มีอำนาจและหน้าที่ในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนใน โรงเรียน ตลอดจนทำการควบคุมการจัด การศึกษาในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่โดดเด่น ทั้งในด้านความรู้ทางทฤษฎี ทักษะการปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาแบบทันสมัย เพื่อขับเคลื่อน สถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคการแข่งขัน ที่ต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับการพัฒนาของโลกในปัจจุบัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัย บุคลากรที่ทำหน้าที่บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีความรู้ วิชาชีพ (ศศิตา เพลินจิต, 2558, หน้า 31)

ความเป็นกัลยาณมิตรนั้น พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะตั้งอยู่บน พื้นฐานแห่งความ มีเมตตากรุณาต่อกัน พึงพาอาศัยกันและกัน เป็นการอยู่ในเชิงสังคมที่มีความ สร้างสรรค์ฐานะของกัลยาณมิตร เป็นทั้งฝ่ายรับและฝ่ายให้ซึ่งเป็นธรรมชาติและเป็นธรรมชาติที่ ถูกต้องของมนุษย์ ที่มีฐานะเป็นผู้รับและผู้ให้ เพราะโดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความแตกต่างกัน ตามเหตุตามปัจจัย การเป็นอยู่ให้มีความสุขหรือการทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น บางคนสามารถจะทำให้สำเร็จได้ด้วยความสามารถที่จะทำเองได้บางคนที่มีความสามารถ น้อยลงมาอาจจะต้องอาศัยเพื่อน หรือรับการช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้าง อันเป็นขั้นตอนของ การฝึกฝนความสามารถของตนเอง ให้สามารถทำได้ในภายหลัง ผู้นั้นต้องเป็นผู้ผ่านการอบรม หรือได้รับการ แนะนำจากบุคคลอื่นก่อน คือ ต้องอาศัยมิตรเป็นเบื้องต้นก่อน จึงสำคัญว่า มนุษย์นั้นต้องมีเพื่อนเป็น กัลยาณมิตร มีการช่วยเหลือกันและกัน ความเป็นกัลยาณมิตร จึงมี

ความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ นอกจากนั้นการเสวนากับสัตบุรุษ หรือความมีกัลยาณมิตร ก็ยังนำไปสู่การได้สัจธรรม คือ คำสอน คำแนะนำ ชี้แจงต่างๆ โดยตรงหรือโดยอ้อมเมื่อธรรม คือ หลักความจริงหรือหลักแห่งความดีงามที่แสดงนั้นเป็นจริง ดีงาม จริง หรือแสดงเหตุผล ผู้รับฟังก็เกิดศรัทธา อาจจะเขียนให้เข้าใจได้ดังนี้เสวนากับสัตบุรุษ (มีกัลยาณมิตร) สัจธรรม ศรัทธา โยนิโสมนสิการ (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตฺโต), 2558, หน้า 565)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุน การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่ความร่มเย็น ความเสมอภาค การช่วยเหลือ เกื้อกูล สนับสนุนเพื่อร่วมองค์กร ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีผลงานออกมาอย่างมี คุณภาพ ครูมีความสุขในการทำงานส่งผลให้นักเรียนมีความสุขและเป็นคนคุณภาพของสังคม และเป็นต้นแบบที่ดีของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผล ต่อระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานครู สังกัดเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ 2) โรงเรียนเทศบาลวัดท้าวโคตร 3) โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ 4) โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี 5) โรงเรียนเทศบาลศาลาไม้ชัย 6) โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง 7) โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง 8) โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ 9) โรงเรียนนานาชาติเทศบาล นครศรีธรรมราช จำนวน 365 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดเทศบาลนคร นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 ใน 9 โรงเรียน กำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified

Random Sampling) โดย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการเทียบสัดส่วน บัญญัติไตรยางศ์ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 186 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม มี 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการสอน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็น 7 ด้าน จำนวน 50 ข้อ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมขอบข่ายนิยามศัพท์และนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำหรือข้อเสนอนแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักวิชา และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำผลการพิจารณาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (Index of item objective congruence : IOC) 3) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าได้ 1.00 ทุกข้อคำถาม 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, หน้า 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .992 และ 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

3.2 เมื่อได้แบบสอบถามที่ตอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วกลับคืนมาจำนวน 186 ชุด คิดเป็น 100% จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัดลำดับของข้อมูล ลงรหัส และบันทึกข้อมูล

3.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิสัมพันธะระหว่างการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients)

4.5 วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบนำเข้าตัวแปรทั้งหมด (Enter Regression) และแบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูปสมการพยากรณ์คะแนนดิบและรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

4.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 186 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.88 อายุส่วนใหญ่พบว่า อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่พบว่า เป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76.88 วิทยฐานะส่วนใหญ่พบว่า เป็นครูชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 48.92 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ใน ระหว่าง 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.95

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1. ปิโย (ผู้บริหารเป็นที่รัก)	4.24	0.57	มาก
2. ครู (ผู้บริหารเป็นที่เคารพ)	4.14	0.65	มาก
4. วัตตา (ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดพูดแนะนำตักเตือน)	4.11	0.70	มาก
5. วจนิกขโม (ผู้บริหารเป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ)	4.27	0.58	มาก
6. คัมภีรญจะ กะถัง กัตตา (ผู้บริหารเป็นผู้แถลงเรื่องที่ลึกซึ้งได้)	4.13	0.70	มาก
7. โน จัญฐานะ นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม)	4.32	0.55	มาก
รวม	4.20	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านโน จัญฐานะ นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.55) รองลงมา คือ ด้านวจนิกขโม (ผู้บริหารเป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ) ($\bar{X} = 4.27$, S.D.= 0.58) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้านวัตตา (ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดพูดแนะนำตักเตือน) ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.70)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งภาพรวมและรายด้าน ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ระดับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย	4.28	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.42	0.47	มาก
3. ด้านการบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนรู้	4.37	0.52	มาก
4. ด้านการสร้างทีมร่วมมือ	4.32	0.52	มาก
5. ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ	4.50	0.49	มาก
รวม	4.38	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีภาวะผู้นำทางวิชาการของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.49) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.47) และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.58)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ตัวแปรที่ศึกษา	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{รวม}
X ₁	.693**	.573**	.587**	.677**	.532**	.612**
X ₂	.693**	.581**	.615**	.698**	.544**	.626**
X ₃	.765**	.665**	.708**	.776**	.606**	.704**
X ₄	.738**	.619**	.628**	.749**	.535**	.654**
X ₅	.728**	.632**	.624**	.696**	.623**	.661**
X ₆	.736**	.631**	.669**	.769**	.549**	.671**
X ₇	.782**	.732**	.714**	.679**	.651**	.712**
X _{รวม}	.734**	.633**	.649**	.721**	.577**	.663**

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (P < 0.01)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร (X) ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (Y) สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม พบว่า การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .663 **

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโน จัฏฐาณ นิโยชย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) (X₇) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย (Y₁) อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .782^{**} รองลงมา คือ ด้านภานีโย (ผู้บริหารเป็นที่น่า
ยกย่อง) (X₃) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการสร้างทีมร่วมมือ (Y₄) อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .776^{*} และการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตร
ธรรมของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปิโย (ผู้บริหารเป็นที่รัก) (X₁) ความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของครู ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ (Y₅) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .532^{**}

5. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อ
เสนอการคัดเลือกตัวแปร ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู เข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดใ
การทำนาย ระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) การ
ประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนคร
นครศรีธรรมราช

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนน มาตรฐาน	t	Sig
	b	S.E.	β		
ค่าคงที่ (Constant)	1.574	.164		9.570	.000
1.ด้านปิโย (X ₁)	-.152	.075	-.185	-2.046	.042
2.ด้านภานีโย (X ₃)	.385	.068	.528	5.665	.000
3. ด้านโน จัฏฐาเน นิโยชเย (X ₇)	.428	.066	.499	6.467	.000
R = .821	R ² = .674	Adjust R ² = .669	S.E. _{est} = .270	F = 125.567	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple
Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช พบว่า เมื่อนำตัวแปร
การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร ด้านปิโย (ผู้บริหารเป็นที่รัก) (X₁) ด้านภานีโย
(ผู้บริหารเป็นที่น่ายกย่อง) (X₃) และโน จัฏฐาเน นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) (X₇)
สามารถร่วมกันทำนายส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายการแปรผันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ ร้อยละ
66.74 (R² = .674) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .270 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไป
สร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.574 + .428(X_7) + .385(X_3) - .152(X_1)$$

สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$Z = .528(x_3) + .499(x_7) - .185(x_1)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร โดยภาพรวม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านโน จักรฐาเน นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่แนะนำหรือชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย มีการแนะนำข้อเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงาน มีความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมการกระทำ มีความเป็นผู้เที่ยงตรง เป็นกลาง โปร่งใส มีความยินดีในการช่วยเหลือผู้อื่น มีการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบ ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนในวิชาชีพ มีการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีการควบคุมวินัยของตนเองอยู่เสมอ ส่งผลให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จตาม เป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบอง อัญชัยศรี (2561, หน้า 73) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อคุณลักษณะกัลยาณมิตร ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้าน ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม และด้านแถลงเรื่องที่กล้าได้ และยังสอดคล้องกับ ปิยะดา ก่อวุฒิกุล รัชชี (2560, หน้า 86-90) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรมโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้อ มี 5 ข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โน จักรฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อมเสีย ปิโย นารัก เขาถึงจิตใจ วัตถุประสงค์ รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักพูด ชี้แจงให้เข้าใจ และภาวนีโย น่าเจริญใจ มีความรู้จริง ตามลำดับ

2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู โดยภาพรวม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมุ่งเน้นด้านวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สามารถบอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้า ของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาการที่จะทำให้ นักเรียนมีประสิทธิภาพผลตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า จ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครู ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบด้วย การมุ่งเน้นวิชาการ เป็นแบบอย่างทางการสอน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน และด้านการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง

3. การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารกับภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้บริหารโรงเรียนตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้านำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน คือ กัลยาณมิตรธรรมเป็นหลักธรรมคำสอน ที่พระพุทธเจ้าได้นำมายึดถือปฏิบัติเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานและเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของผู้บริหารและข้าราชการครูที่ดี และ เป็นหลักธรรมเพื่อพัฒนาองค์กรให้สู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ บุหงา นามอน (2565, หน้า ฉ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษากับภาวะผู้นำทางวิชาการของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าผลการวิเคราะห์การใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 โดยรวม (X) กับภาวะผู้นำทางวิชาการ (Y) ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่า 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 เมื่อนำปัจจัย ดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = 1.574 + .428(x7) + .385(x3) - .152(x1)$ และสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = .528 (x3) + .499(x7) - .185(x1)$ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร ในด้านปิโย (ผู้บริหารเป็นที่รัก) ด้านภวานิโย (ผู้บริหารเป็นที่น่ายกย่อง) และด้านโน จัฏฐาเน นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) นั้น ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อผู้บริหารแสดงออกถึงความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจ และดูแลครูด้วยความจริงใจ ครูจะเกิดความผูกพันทางใจ รู้สึกได้รับการสนับสนุนและยอมรับ ส่งผลให้กล้าแสดงออกทางวิชาการ กล้าคิด กล้าทำ และพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการของตนเอง เพราะรู้ว่าผู้บริหารที่พร้อมยืนอยู่เบื้องหลังและสนับสนุนอย่างจริงจัง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครูสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม พบว่า การประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .663 และตัวแปรการประยุกต์ใช้หลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร จำนวน 3 ด้าน เป็นตัวแปรพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านปิโย (ผู้บริหารเป็นที่รัก) ด้านภาวนีโย (ผู้บริหารเป็นที่น่ายกย่อง) และโน จัฏฐาเน นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) สามารถร่วมกันทำนายส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถอธิบายการแปรผันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ ร้อยละ 66.74 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Y = 1.574 + 428(X_7) + .385(X_3) - .152(X_1)$$

สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$Z = .528(X_3) + .499(X_7) - .185(X_1)$$

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ด้านโน จัฏฐาเน นิโยชเย (ผู้บริหารเป็นผู้ไม่ชักนำไปในทางที่เสื่อม) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นเทศบาลนครนครศรีธรรมราช หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงควรมีการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการส่งเสริมหรือพัฒนาพฤติกรรมและ คุณลักษณะข้างต้นและมีการกำหนดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษา

2) ด้านวิตตา (ผู้บริหารเป็นผู้ฉลาดพูดแนะนำตักเตือน) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นเทศบาลนครนครศรีธรรมราช หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงควรมีการอบรมสัมมนาเรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับผู้บริหาร ที่เกี่ยวข้องกับด้านฉลาด พูดแนะนำตักเตือน การพูดอย่างมีวาทศิลป์ เพื่อให้ผู้บริหารเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ ดุติ มีสง่า ราศี น่าเกรงขาม มีการประพฤติตนตามสมควรแก่สถานะ และมีจริยาที่น่าเป็นแบบอย่าง

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการวางตัวให้เหมาะสมแก่สถานะของตนเองไม่เลือกปฏิบัติกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นกลางไม่ลำเอียง ให้มีความน่าเคารพ น่าเลื่อมใส น่าศรัทธาของ ผู้ร่วมงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาด้วยหลักกัลยาณมิตรธรรมของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
- 2) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
- 3) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- บุหงา นานอน. (2565). การใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อ องค์กรของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วិทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ปิยะดา ก่ออุฒิกุลรังษี. (2561). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรมโรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุหงา นานอน. (2565). การใช้หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. ในวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ปิยะดา ก่ออุฒิกุลรังษี. (2561). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารตามหลักกัลยาณมิตรธรรม โรงเรียนป้อมนาคราชสวาทยานนท์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ในวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (2560). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 16). บริษัท เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 .ในการค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมปอง อัญชัยศรี. (2560). คุณลักษณะผู้นำแบบกัลยาณมิตรของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดเสด็จ นครเขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ในวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อาภรณ์ ราชพัฒน์. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ในดัชนีนิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed., pp. 202–204). HarperCollins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.